

Mottaker
Statens vegvesen Vegdirektoratet
Postboks 8142 Dep
0033 OSLO

Deres ref.:

Vår ref.: 2024/0157-3

Saksbehandler: Stig Torje Bjugn
Saksansvarlig: Hanne Dahl Amundsen

Dato: 29.04.2024

Høringsuttalelse - Gjennomføring av forordning (EU) 2022/670 om trafikkinformasjons tjenester i sanntid på EU-plan

Innledning

Konkurransetilsynet viser til høringsbrev fra Statens vegvesen 30. januar 2024 vedrørende gjennomføring av forordning (EU) 2022/670 om trafikkinformasjons tjenester i sanntid på EU-plan. Målet med forordningen er å bidra til bedre trafiksikkerhet og fremkommelighet på hele vegnettet gjennom krav til tilgjengelighet, utveksling, videre bruk og oppdatering av veg- og trafikkdata.

Høringsfristen er satt til 30. april 2024.

Forordningen stiller blant annet krav til "*interessenter innenfor ladning og fylling av drivstoff*". Denne kategorien omfatter både tradisjonelle bensinstasjoner, tilbydere av alternative drivstofftyper og tilbydere av lading av elbil. Etter Konkurransetilsynets vurdering vil tilgjengeliggjøring av datatypene som omfattes av kravene til disse aktørene kunne ha konkurransemessig betydning i de aktuelle markedene. Statens vegvesen peker også på dette i høringsnotatet.¹

Konkurransetilsynet er positiv til tiltak som gjør det enklere for forbrukere å orientere seg i markedet og finne det beste lade- eller fylletilbudet for sine behov. Samtidig er det viktig å være klar over mulige negative konsekvenser for konkurransen dersom markedsaktørene lettere kan følge med på hverandre. Ved utformingen av løsninger er det viktig å passe på at informasjonen er mest mulig nyttig for forbrukerne, slik at forbrukere tar informerte valg, som igjen kan føre til bedre konkurranse og lavere priser. Samtidig bør man være varsom med å tilgjengeliggjøre informasjon som gjør det lettere for markedsaktørene å følge med på hverandre, da dette kan øke faren for konkurranseskadelig koordinering av priser.

Konkurransetilsynet vil nedenfor kort redegjøre for sine merknader knyttet til datatypene som omfattes av kravene til "*interessenter innenfor ladning og fylling av drivstoff*".

Data om plassering av lade- og fyllestasjoner og vilkår for bruk

I forordningens artikkel 4, jf. vedlegget nr. 1 bokstavene e, f og g, er det stilt krav til interessenter innenfor ladning og fylling av drivstoff om å tilgjengeliggjøre dataene de samler inn om

- plassering av ladepunkter for elbiler og betingelser for bruk,

¹ Høringsnotatet side 10 og 24

- plassering av fyllestasjoner som tilbyr CNG (komprimert naturgass), LNG (flytende naturgass) og LPG (flaskegass), og
- plassering av fyllepunkter og -stasjoner for alle drivstofftyper.

Konkurransetilsynet er positiv til at denne informasjonen blir lettere tilgjengelig for forbrukere. Forbrukernes søkekostnader reduseres når en oversikt over tilgjengelige tilbydere er enklere tilgjengelig, og dette vil kunne virke positivt for konkurransen.

Data om ledige ladepunkter og ledige pumper for alternativt drivstoff

I forordningens artikkel 7, jf. vedlegget nr. 6 bokstavene g og h, er det stilt krav til interessenter innenfor ladning og fylling om å tilgjengeliggjøre dataene de samler inn om:

- disponible ladestasjoner for elbiler
- disponible fyllestasjoner, som tilbyr alternative typer drivstoff

Etter Konkurransetilsynets vurdering vil det være nyttig for bileiere å ha tilgang til informasjon om tilgjengelige lade- og fyllestasjoner. Tilsynet stiller seg derfor positiv til tilgjengeliggjøring av sanntidsinformasjon om dette.

Data om pris for ad hoc lading/fylling

I forordningens artikkel 7, jf. vedlegget nr. 6 bokstav i, er det stilt krav til interessenter innenfor ladning og fylling om å tilgjengeliggjøre dataene de samler inn om prisen på ad hoc lading/fylling.

Det påpekes i høringsnotatet² at dette er data med konkurransemessig betydning. Det er derfor viktig å vurdere de konkurransemessige konsekvensene av at slike data tilgjengeliggjøres.

Løsninger som gjør det lettere for den enkelte forbruker å sammenligne priser mellom ulike tilbydere kan være positivt for konkurransen. Konkurransetilsynet vil imidlertid understreke at løsninger for prissammenligning må utformes på en måte som ikke begrenser konkurransen i markedet.

Løsninger bør utformes på en måte som gir forbrukerne den informasjonen de trenger for å sammenligne ulike tilbud, men som samtidig begrenser muligheten for aktørene i markedet til å koordinere priser. Dersom tilgjengeliggjøring av prisinformasjon gjør det lettere for aktørene å sammenligne priser vil det kunne gjøre koordinering av priser lettere. Særlig i markeder med få aktører er det fare for koordinering som kan gi høyere priser for forbrukerne. I store deler av landet er det kun et fåtall aktører til stede i de lokale markedene, noe som kan gi grunnlag for koordinering og begrenset konkurranse.

Hvorvidt tilgjengeliggjøring av prisinformasjon har positiv eller negativ effekt på konkurransen vil avhenge av en rekke ulike forhold, herunder markedets struktur og utformingen av løsninger for tilgjengeliggjøring. Det er derfor viktig at innretning og utforming av løsninger utredes nærmere før prisdata tilgjengeliggjøres.

Konkurransetilsynet vil påpeke at det ovennevnte er i tråd med nasjonal ladestrategi³ og tidligere høringssvar fra tilsynet⁴.

Det bemerkes at en utredning må hensynta forskjeller i markedsstruktur i de ulike lokale markedene for lading, og i markedene for fylling av alternative drivstoff. Dette kan bidra til ulik konklusjon ved vurdering av de ulike markedene.

En utredning bør også kartlegge i hvilken grad tilgjengeliggjøringen faktisk gjør det lettere for markedsaktørene å sammenligne priser. Hvor mye bedre informert markedsaktørene blir er avgjørende for om tilgjengeliggjøringen av prisinformasjon øker faren for koordinering.

² Ibid.

³ [Nasjonal ladestrategi - regjeringen.no](#), se omtalen av markedsportal på side 48.

⁴ [Høring - Forslag til endringer i prisopplysningsforskriften og forskrift om kraftomsetning og netjtjenester - regjeringen.no](#), se punkt 4.3 i Konkurransetilsynets høringssvar.

Om tilgjengeliggjøringen har positiv effekt på konkurransen vil videre avhenge av hvor mange forbrukere som faktisk bruker informasjonen som tilgjengeliggjøres og hvor nyttig informasjonen er for forbrukerne. Jo flere som bruker informasjonen til å gjøre valg av tilbyder, jo større sannsynlighet er det for at tilgjengeliggjøringen har netto positiv effekt på konkurransen.

Konkurransetilsynet vil påpeke at lademarkedet preges av at mange kunder lader til ulike avtalepriser.⁵ Det kan tenkes at utbredelsen av lading til avtalepriser bidrar til at færre benytter seg av sammenligningstjenester med ad hoc-priser. Samtidig vil også slike kunder kunne benytte seg av tjenesten til å undersøke om lading er tilgjengelig til lavere ad hoc-pris enn sin avtalepris. Det vil også ha en betydning hvorvidt det er sammenheng mellom avtalepriser og ad hoc-priser. Ad hoc-pris vil kunne være mer informativ dersom avtalepriser innebærer en fast rabatt på ad hoc-pris.

I lademarkedet har ulike aktører hatt ulike prismetoder, der noen har hatt priser per kWt, mens andre har hatt en kombinasjon av pris per kWt og pris per minutt. Dersom slike forhold gjør informasjonen i en løsning for prissammenligning mindre nyttig for forbrukerne, vil det kunne gjøre det mindre sannsynlig at tilgjengeliggjøringen av prisinformasjon vil ha positiv effekt på konkurransen. I lademarkedet synes det imidlertid å være en trend mot at lading nå i hovedsak prises som kroner per kWt, slik at prisene i hovedsak skal være lett sammenlignbare.⁶

Hvor mange av kundene som vil benytte seg av løsninger for prissammenligning vil som tidligere nevnt kunne ha betydning for om tilgjengeliggjøringen av prisinformasjon vil kunne ha positiv effekt på konkurransen. Dette kan variere mellom ulike kundegrupper. I lademarkedet kan det eksempelvis være forskjell på de kundene som ofte lader på farten sammenlignet med de som hovedsakelig hjemmelader. Det kan tenkes at sistnevnte er mindre tilbøyelig til å benytte prissammenligningstjenester ved valg av ladetilbyder de gangene de har behov for å lade borte fra hjemmet.

Oppsummert er det etter Konkurransetilsynets oppfatning viktig å sørge for at informasjonen som tilgjengeliggjøres er mest mulig nyttig for forbrukerne, samtidig som man begrenser fare for konkurranseskade i størst mulig grad. Dette innebærer at man bør være varsom med å tilgjengeliggjøre informasjon som gjør det lettere for markedsaktørene å følge med på hverandre, da dette kan øke faren for konkurranseskadelig koordinering av priser. I slike tilfeller må eventuell nytte for forbrukerne veies opp mot faren for konkurranseskade. Videre er det viktig at utformingen av løsninger bidrar til at det er enkelt for kunder å få tilgang til, forstå og bruke informasjonen mens de er på farten. Virkningen på konkurransen avhenger av hvor mye bedre informerte markedsaktørene og forbrukerne blir, og i hvilken grad de benytter seg av informasjonen.

Det fremgår av høringsnotatet at *"Vegdirektoratet tolker at disse bestemmelsene om priser og tilgjengelighet gjelder for ladepunkter for elbil og fyllpunkter og -stasjoner for alternativt drivstoff. Tilbydere av tradisjonelt drivstoff antas ikke å være omfattet av disse bestemmelsene."*⁷

For det tilfelle at Vegdirektoratets antagelse skulle være feil og tradisjonelt drivstoff likevel er omfattet av bestemmelsene vil Konkurransetilsynet påpeke at de ovennevnte kommentarene også vil gjelde for markedet for tradisjonelt drivstoff. Det vises i denne sammenheng til at tilsynet tidligere har kommet til at konkurransen i drivstoffmarkedet er vesentlig begrenset, og at markedsforholdene legger til rette for horisontal koordinering.⁸ Dette gjør utredning av konkurransemessige konsekvenser og av eventuell innretning og utforming svært viktig dersom tilgjengeliggjøring av prisinformasjon for tradisjonelt drivstoff blir aktuelt.

⁵ Dette inkluderer blant annet abonnemeter, registrert bruker i app og ladebrikker.

⁶ Noen aktører har imidlertid priselement i kroner per minutt dersom kunder tar opp plass når bilen er fulladet eller når batteriet er over 80 prosent ladet. Se [Dette koster hurtiglading - Norsk elbilforening](#) og [Lading av elektriske kjøretøy \(drivkraftnorge.no\)](#)

⁷ Høringsnotatet side 10 og 12.

⁸ Konkurransetilsynets temaside: [Drivstoff - Konkurransetilsynet](#), samt vedtak V2015-29 – St1 Nordic OY – Smart Fuel, V2020-26 – Circle K Norge AS og V2020-27 – YX Norge AS (lenker finnes på temasidene).

Ikke-diskriminerende tilgang

For å sikre at tilgang til informasjon skjer på ikke-diskriminerende vilkår⁹ mener Konkurransetilsynet at en database som inneholder informasjonen omtalt over bør driftes av aktører som ikke selv selger tjenester i markedet. Det vises til at den eksisterende NOBIL-databasen driftes av Norsk Elbilforening, som også tilbyr ladebrikker i markedet.

Forordning (EU) 2023/1804

Vegdirektoratet viser i høringsnotatet til at data som omfattes av kravene til interessenter innenfor ladning og fylling etter forordning (EU) 2022/670 også omfattes av forordning (EU) 2023/1804 om utbygging av en infrastruktur for alternativt drivstoff.¹⁰ Konkurransetilsynets kommentarer knyttet til forordning (EU) 2022/670 vil dermed også være relevante for forordning (EU) 2023/1804.

Med hilsen

Hanne Dahl Amundsen
avdelingsdirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent.

⁹ Ikke-diskriminerende tilgang kan omfatte ulike vilkår for godkjenning, bruk og betaling.

¹⁰ Høringsnotatet side 10, 24 og 25.

Mottaker

Statens vegvesen Vegdirektoratet

Postadresse

Postboks 8142 Dep

*Poststed*0033 OSLO
Norge*Kontakt/e-post*

firmapost@vegvesen.no